

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností na

říjen 2018

Josef Buršík

Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice

Bělohradská, Antonie - vlastenka

* 16. 12. 1824 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 28. 10. 1918 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Zpravodaj AS Domažlice, 10, 1983, č. 10, s. 4., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Členka kroužku dívek, které Božena Němcová za svého pobytu v Domažlicích v polovině 40. let 19. století učila psát česky. Údajně byla i nejdéle žijící žačkou této slavné české spisovatelky. Teta lékaře a politika MUDr. Antonína Steidla. - *100. výr. úmrtí*

Bělohradský, Bedřich Karel - děkan

* 02. 09. 1700 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 10. 10. 1763 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Hana, O.: Vikariát Domažlice, s. 1. Strojopis.

Anotace: Církevní hodnostář, ordinován 10. července 1725 v Praze. Děkanem v Domažlicích byl od 16. října roku 1749. V této funkci zde působil až do své smrti v roce 1763.

- *255. výr. úmrtí*

Cenefels, Heinrich - ředitel měšťanské školy

* 03. 10. 1893 - Bernstein (zaniklá vesnice, okr. Domažlice)
+ 31. 12. 1972 - Markgröningen (Německo)

Místa působení: Poběžovice (okr. Domažlice), Markgröningen (Německo)

Literatura: Holý, J. P.: Vzpomeňme pilného historika naší krajiny. Dom. deník, 3, 1996, 30. 1., č. 25, s. 12., Holý, J. P.: Poběžovický pedagog, národopisec a historik. Poběžovicko, 2007, č. 9, s. 3.

Anotace: Absolvoval učitelský ústav ve Stříbře. Působil na škole v Poběžovicích, nejprve jako učitel, později jako poslední německý ředitel měšťanské školy. Věnoval se historickému bádání a sběratelské práci. Přispíval do německých Bischofteinitzer Zeitung a krajanských Heimatbote. Spolupracoval s K. Pöhnlem. Spoluautor německé monografie o Poběžovicích, také napsal historii obce Bernstein u Rybníku. V roce 1946 odešel do Německa.

- *125. výr. narození*

Hupner, Karel Rudolf - publicista

* 31. 10. 1858 - Vimperk (okr. Prachatice)
+ 12. 04. 1888 - Klatovy (okr. Klatovy)

Místa působení: Klatovy, Kdyně (okr. Domažlice), Plzeň

Literatura: Urban, J.: Předčasně zaniklý talent. Klatovský deník, roč. 6, 1997, 14. 05., č. 111, s. 15., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1998, s. 3. Plzeň, SVK 1997., Kalendárium osobností západních Čech na rok 2003, s. 69. Plzeň, SVK 2002.

Anotace: Absolvent klatovského gymnázia, po právnických studiích zaměstnán v Nové Kdyni, Plzni a Klatovech. V letech 1880 až 1882 publikoval verše a články v Šumavanu. Také psal povídky, a to jak historické, tak i humorného rázu. Autor odborných studií a kritik děl Jaroslava Vrchlického, Rudolfa Mayera nebo Vítězslava Háška. Zemřel předčasně - ve věku nedožitých 30 let podlehl tuberkulóze. - 160. výr. narození

Jícha, Arnošt - národní buditel

* 24. 10. 1833 - Písek (okr. Písek)
+ 04. 12. 1898 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Karlovy Vary

Literatura: Bolonský, E.: Dějiny města Domažlic 1848-1948, s. 10., Hana, O.: Výročí úmrtí A. Jíchy. Dom. deník, 7, 1998, 4. 12., č. 284, s. 14., Hana, O.: Arnošt Jícha, bývalý obětavý tajemník domažlické obce. Dom. deník, 12, 2003, 1. 11., č. 256, s. 11.

Anotace: Vlastenec a buditel, výrazná osobnost kulturního a společenského života Domažlic 2. poloviny 19. století. Působil mj. i jako jednatel měšťanské besedy. Za trest za organizování lampionového průvodu při návštěvě Palackého v r. 1861 v Domažlicích a za organizování národních slavností a demonstrací byl přeložen do Karlových Varů. Domažličtí na něj nezapomněli a když jej obecní zastupitelstvo zvolilo v r. 1864 tajemníkem obce, vrátil se zpátky a ve funkci tajemníka pak působil 30 let. Hned po svém návratu spoluzaložil Hedvábnickou jednotu. Brzy po svém příchodu zavedl ve správě obce český jazyk, zasloužil se i o rozvoj domažlického školství. Je pohřben na domažlickém hřbitově. - 185. výr. narození

Jindřichová, Anna - učitelka

* 1902 - Buková u Merklína (okr. Plzeň-jih)
+ 09. 10. 1938 - Hostouň (okr. Domažlice)

Místa působení: Hostouň (okr. Domažlice)

Literatura: Internetová databáze Evidence válečných hrobů na stránkách Ministerstva obrany České republiky.

Anotace: Působila jako učitelka mateřské školy v Hostouni. Ubítila nacisty ve vězení v téže místě poté, co se dostavila pro výbavu české školky ve jmenované obci územně spadající pod německý zábor. Její jméno se nachází na pamětní desce obětem 2. světové války v centru obce Buková na Přešticku. - 80. výr. úmrtí

Jmenování generálmajora v záloze Josefa Buršíka čestným občanem Domažlic (Domažlice, 14. 10. 1993)

- 14. 10. 1993 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Čestní občané města Domažlic. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 25. 11., č. 276, s. 14., Databáze regionálních osobností MěkBN.

Anotace: Čestné občanství vedení města nejčastěji udělovalo za významné počiny v oblasti veřejného života nebo za propagaci regionu. Od druhé poloviny 19. století do dnešních dnů bylo městem Domažlice takto vyznamenáno několik desítek osobností. Jednou z nich byl i Josef Buršík, příslušník československé zahraniční armády v SSSR, účastník bitvy o Kyjev v listopadu roku 1943. Za tuto válečnou operaci dostal Řád hrdiny Sovětského svazu, přesto se po nástupu komunismu v poválečném Československu nevyhnul politickému pronásledování a věznění. Jemu bylo čestné občanství uděleno v říjnu roku 1993.
- 25. výr. události

Kadlinský, Felix - básník

- * 18. 10. 1613 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)
- + 13. 11. 1675 - Uherské Hradiště (okr. Uherské Hradiště)

Místa působení: Jičín, Uherské Hradiště

Literatura: Lexikon české literatury. 2/2, s. 604. P., Academia 1993., (jph): Kadlinský z H. Týna. Pravda, 64, 1983, 26. 11., č. 280, s. 8., (aks): Opomíjený rodák. Domažlicko, 3, 1993, 14. 10., č. 41, s. 5., Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 26. Město H. Týn 2002.

Anotace: Autor a překladatel duchovní lyriky a prózy hagiografické, nábožensky úvahové a vzdělávací. Roku 1635 se stal členem jezuitského řádu. Pět let učil humanitním disciplínám. Poslední desetiletí života působil v koleji v Uherském Hradišti. Je výlučně autorem náboženské literatury a ve zveřejněné části jeho tvorby početně nad pracemi původními nebo relativně původními vysoce převažují překlady z latiny a němčiny, též od spisovatelů působících v Čechách. Jeho nejznámějším a nejdůležitějším dílem je sbírka duchovní lyriky Zdoroslaviček v kratochvilném hájíčku postavený (Praha 1665), ve které parafrázuje soubor písní Trutznachtigall, jímž se proslavil německý jezuita Friedrich von Spee. Také překládal i sám psal životopisy svatých: Zrcadlo bolestné matky boží (Olomouc 1666), Život a sláva svatého Václava (Praha 1669), Život svaté Ludmily (Praha 1669) aj. - 405. výr. narození

Klásterský, Antonín - básník

- * 25. 09. 1866 - Mirovice (okr. Písek)
- + 03. 10. 1938 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice, Havlovice, Klenčí pod Čerchovem (vše okr. Domažlice)

Literatura: Lexikon české literatury. 2/2, s. 697. P., Academia 1993., (jb): Výročí narození básníka. Domažlicko, roč. 6, 1996, 25. 09., č. 39, s. 4., Holý, J. P.: Domek v ulici Klášterského. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 17. 06., č. 140, s. 13., (vor): Antonín Klášterský. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 24. 09., č. 223, s. 11., Holý, J. P.: 135 let od narození básníka A. Klášterského. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 15. 10., č. 240, s. 20.

Anotace: Básník a překladatel, spolutvůrce tzv. žánru, jímž se měla česká poezie na přelomu 80. a 90. let 19. století přiblížit všední skutečnosti. Organizátor literárního života, právník. Domažlice poznal poprvé při návštěvě nemocného J. Vrchlického, kterého do města přijel navštívit. Od roku 1924 pak trávil pravidelně nejméně měsíc své dovolené v našem kraji - nejprve v Klenčí, později ve mlýně "Na šlajfu" u Havlovic. S chodským nářečím se seznámil při překladu Schönherrových Řezbářů. Chodského dialektu použil i při psaní Chodských písní. Znal se s Hruškou, Baarem i Vrbou, který v roce 1941 vydal vzpomínkovou knihu Antonín Klášterský. Sám přispěl básní do sborníku k 70. narozeninám J. F. Hrušky - Hruškův památník. Každoročně pobýval v dřevěném domku čp. 40 na Bezděkovském předměstí (dosud stojí). - 80. výr. úmrtí

Koc z Dobrše, Christian - krajský hejtman

* 04. 09. 1806 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
+ 31. 10. 1883 - Újezd Svatého Kříže (okr. Domažlice)

Místa působení: Mladá Boleslav, Česká Lípa, Košice (Slovensko), Brno

Literatura: Holý, J. P.: Hrabě Christian Koc z Dobrše... Zpravodaj H. Týna, 2007, č. 10, s. 9.

Anotace: Hrabě Christian byl synem majitele újezdského a bělského panství Václava Erasma Koce a jeho manželky Johanny, rodem Clam-Gallas. Mládí a dospívání prožil v Újezdě Svatého Kříže. Po studiu u premonstrátů v Plzni a pak v Praze a ve Vídni mnoho let působil jako c. k. státní úředník. Zejména v Mladé Boleslavi, kde prožil celý revoluční rok 1848 jako krajský hejtman, pak v České Lípě ve stejné funkci. Roku 1853 se stal viceprezidentem v Košicích a na sklonku života v Brně. Poslední roky prožil opět v Újezdě Svatého Kříže, kde byl také pohřben. - 135. výr. úmrtí

Kostlivý, Jaroslav - dozorce vězňů

* 16. 04. 1910 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 22. 10. 1943 - Drážďany (Německo)

Místa působení: Plzeň, Drážďany (Německo)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium., Internetová databáze Evidence válečných hrobů na stránkách Ministerstva obrany ČR.

Anotace: Narozen v Domažlicích na Dolejším předměstí, v domě čp. 65. Syn Václava Kostlivého, místního řezníka a Marie, rodem také Kostlivé. Zaměstnán jako dozorce vězňů v Plzni. Zatčen 19. května 1943, popraven 22. října téhož roku v Drážďanech. Ve stejný den nacisté také popravili hoteliéra Josefa Vosalu z Kouta na Šumavě. - 75. výr. úmrtí

Kuneš, Karel - malíř

* 04. 10. 1908 - Díly (okr. Domažlice)

+ 12. 10. 1992 - Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)

Místa působení: Chodsko

Literatura: Holý, J. P.: Odešel chodský a šumavský malíř. Klatovsko, roč. 33, 1992, č. 44, s. 5., Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 98. P., MMM 1997., Burda, J.: Vzpomínka na malíře. Domažlicko, roč. 8, 1998, 07. 10., č. 40, s. 8.

Anotace: Pocházel ze sedmi dětí. Vyučil se u chodského hrnčíře Jana Bendy a jako vyučený hrnčíř měl možnost se stýkat s malíři V. Malým, J. Strnadem a J. Šebkem, kteří byli častými návštěvníky Klenčí. Od mládí se věnoval portrétům, své umění rozvíjel i jako krajinář a zvláště jako malíř květin. S malířským stojanem a paletou procestoval celý bývalý královský hvozď, jehož krajina ho inspirovala k řadě obrazů. Pozn.: Kudrlička uvádí datum narození 14. října 1908. - *110. výr. narození*

Lang, Jiří - majitel tkalcovny

* 06. 10. 1898 - Postřekov (okr. Domažlice)

+ 19. 06. 1947

Místa působení: Postřekov (okr. Domažlice)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Narozen ve Starém Postřekově, v domě čp. 117. Syn Václava Langa, místního zedníka a Barbory Anderlové. Majitelem tkalcovny, zemřel na následky útrap z nacistického koncentračního tábora. - *120. výr. narození*

Lauda, Jaroslav, šstržm. - četnický strážmistr

- * 05. 08. 1907 - Stříbrné Hory (okr. Klatovy)
- + 08. 10. 1938 - Nová Ves u Kdyně (okr. Domažlice)

Místa působení: Brůdek, Nová Ves u Kdyně (vše okr. Domažlice)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice 1949., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium., Památníky na okrese věnované obětem 2. světové války. Dom. deník, 1997, 7. 5., č. 6, s. 14., Internetové stránky nakladatelství Codyprint, heslo Jaroslav Lauda.

Anotace: Příslušník četnické stanice ve Kdyni a velitel družstva SOS. Zastřelen u Nové Vsi u Kdyně po přestřelce vyvolané nacistickými ordnery, při které byl zabit Vojtěch Ret. Dne 2. června 1946 mu byl slavnostně na místě přestřelky odhalen pomník. Prezidentem republiky udělen "in memoriam" Československý válečný kříž 1939. - 80. výr. úmrtí

Liška, Eugen - organizátor hudebního života

- * 12. 11. 1909 - Plzeň (okr. Plzeň-město)
- + 23. 10. 1988 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: (jk): Za E. Liškou. Nové Domažlicko, 19, 1988, 17. 11., č. 47, s. 3., Skala, J.: Kruh přátel hudby vzpomíná. Domažlické noviny, 2, 1993, č. 41, s. 6., (vor): Evžen Liška. Domažlicko, 3, 1993, 28. 10., č. 43, s. 3., (sk): Vzpomínka na E. Lišku. Domažlický deník, 1, 1994, 20. 10., č. 135, s. 10., (vor): Vzpomínka na E. Lišku. Domažlicko, 4, 1994, 27. 10., č. 43, s. 4., Kubásková, E.: Kdy zemřeli? 1986-1990. 2. Errata, s. 16. P., NK 1995., Skala, J.: Byl to obětavý kulturní pracovník. Dom. deník, 1998, 26. 10., č. 251, s. 11., Vorlíček, J.: K nedožitým devadesátinám E. Lišky. Dom. deník, 8, 1999, 15. 11., č. 265, s. 25., (jph): Zasloužil se o domažlickou kulturu. Dom. zpravodaj, 1999, č. 7, s. 5.

Anotace: Absolvent reálného gymnázia a obchodní akademie, krátce pracoval v soukromé kanceláři stavitele Schröpfera v Domažlicích a jako policejní adjunkt. V letech 1939-1948 policejní důstojník v Českých Budějovicích, účetní a dělník Okresního stavebního podniku v Domažlicích, pracovník Kdynských strojíren. Spoluzakladatel a tajemník Kruhu přátel dobrého umění (1956-1958), spoluzakladatel Kruhu přátel hudby při MKS (1980). Jeho zásluhou se v červnu 1957 uskutečnila v Domažlicích velká akce Hudební Domažlice, při níž byla odhalena pamětní deska Karlu Procházkovi, členu Ševčíkovo-Lhotského kvarteta. Spolu s A. Götzem autor publikace Za slávou české hudby. V pozůstalosti zachována řada básní určených rodině a přátelům, ale také věnovaných českým skladatelům a jejich tvorbě. Kopie uloženy v regionálním fondu MěkB. Autor literárně-hudebních libret pro Kruh přátel dobré hudby. Pořady byly uskutečněny vesměs v Domažlicích, eventuálně ve Kdyni v letech 1980-82. - 30. výr. úmrtí

Mainz, Bedřich - pomolog

* 06. 03. 1895 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 04. 10. 1973 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: (p): Pokračoval v rodinné tradici. Domažlicko, roč. 5, 1995, 02. 03., č. 9, s. 8.

Anotace: Pomolog domažlického okresu a pozdější okresní inspektor ovocnářství. Přednášel pro členy zahrádkářské organizace, spravoval sad místní sadařské jednoty. Také působil jako odborný učitel zahrádkářských učňů. - 45. výr. *úmrtí*

Mužík, Petr, PhDr. - ředitel Státního oblastního archivu v Plzni

* 24. 10. 1948 - Pobežovice (okr. Domažlice)

Místa působení: Horšovský Týn (okr. Domažlice), Plzeň

Literatura: Archiv Lukáše Vorlíčka.

Anotace: Mezi roky 1971 až 1990 působil ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, od roku 1973 ředitelem archivu. Dále profesně činný na domažlickém okresním úřadě a ve Státním oblastním archivu v Plzni, kde také vykonával funkci ředitele. Odborně se zaměřoval na archivnictví, historickou demografii, městskou správu a na dějiny Domažlicka. - 70. výr. *narození*

Odhalení pomníku obětem nacismu (Domažlice, 28. 10. 1948)

- 28. 10. 1948 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Paroubková, J.: Lípy a pomník na Chodském náměstí. Domažlicko, roč. 7, 1997, 12. 03., č. 11, s. 3, fot.

Anotace: Na domažlickém Chodském náměstí již od konce 40. let 20. století nalezneme Pomník obětem nacismu za 2. světové války od pražského akademického sochaře Otakara Švece. Bronzová socha znázorňující půlakt stojící ženy je doplněna podstavcem ve tvaru pyramidy, na které je umístěna deska s nápisem "Chodsko obětem nacismu". Pomník zbudoval Svaz bojovníků za svobodu, slavnostní odhalení proběhlo za účasti veřejnosti a protinacistických odbojářů dne 28. října 1948. - 70. výr. *události*

Paidar, Jan - kaplan

* 27. 10. 1828 - Draženov (okr. Domažlice)

+ 14. 02. 1874 - Kytín (okr. Praha-západ)

Místa působení: Římov (okr. České Budějovice)

Literatura: Holý, J. P.: Kněz, o kterém Baar už román nedopsal. Domažlický deník, 11. 11. 1999, s. 20.

Anotace: Jan Paidar se narodil v Draženově na statku hu Kučů (č. 22) dne 27. října 1828 v rodině bohatého sedláka a rychtáře Štěpána Paidara. Zřejmě na radu učitele Josefa Langa ve Ždánově, kam byl tehdy Draženov přidružen, dal otec dva syny - vedle Jana také Štěpána - studovat na klatovské gymnázium. Překvapí nás zcela nepřiměřená délka Janových studií: Vysvěcen byl v Českých Budějovicích českým národním buditelem P. Janem Valeriánem Jirsikem až 5. srpna 1855, tedy o pět let později než jeho spolužáci (!). Po kratičkém působení v jihočeském Římově se stal kaplanem v rodném kraji - v Hostouni, ale vydržel tam jen necelé tři měsíce. Pak odešel do Mutěšina, ale tam setrval sotva o měsíc déle. Jinak tomu nebylo ani na Zejbiši (Javorné) u Železné Rudy a podruhé v Římově. Odevšad se na něho hrnuly stížnosti, ale jen od nadřízených. U prostých věřících byl vždycky oblíben. Devatenáctého listopadu 1857 nastoupil rázovitý Chod jako kaplan v Chrašticích, na velké a bohaté faře nedaleko jihočeských Mirovic. A tam v tu chvíli nastalo pravé peklo. Brzy po nastoupení se Paidar nepohodl se svým farářem P. Josefem Rozsypalem, už starým a široko daleko váženým duchovním. Paidar na svých plamenných kázáních stále popuzoval věřící nejen proti faráři, ale i jeho hospodyně Marii Říhové a některým okolním farářům. Chodil denně pobuřovat i do jednotlivých rodin svých farníků po celé širé farnosti. Zanedlouho měl jeho farář kostel prázdný, ale na Paidarova kázání se hrnuli lidé zdaleka, i ti, kteří do kostela jinak nechodili. Horlil proti církevním zřízením, starým navykým řádům, ale zejména proti zvyklostem a životu kněží. Na domluvy i pohrůžky mirovického vikáře vůbec nereagoval, naopak důvěrné pohovory "rozmazával" na svých kázáních. Nakonec měl být tajně odvezen koncem dubna 1858 do kněžského vězení v Praze u sv. Jiří. Celá věc však "praskla" dříve a v tajně určený den došlo k velkému sročení věřících v Chrašticích. Bylo to prý jako kdysi za husitských válek - sedláci i selky ozbrojeni vším možným, co v hospodářství měli, přišli bránit svého milovaného kaplana. Muselo být povoláno z Písku četnictvo, později dokonce vojsko. Věřící odmítli kaplana vydat. Farář a hospodyně se zatím zabarikádovávali na farní půdě. Věřící tam vtrhli a chtěli jim důkladně natlouci a prý podle kaplanova návodu je namazat kolomazí. Nakonec byl Paidar přece jen odvezen. Došlo však ke krveprolití. Na hřbitově byl náhodně zastřelen Martin Hlavín, jiní dva podlehl zraněním a další byli uvězněni. Kaplan Paidar byl ještě několikrát vězněn, až v červnu 1866, těsně před válkou, odsvěcen. Skončil bídě - nakonec se uchýlil jako pomocný šenkýř v Kytíně na Dobříšsku, kde zemřel zcela vysílen 14. února 1874 ve věku necelých 46 let. Už jako student na domažlickém nižším gymnáziu poznal Jindřich Šimon Baar neobyčejný, velice pohnutý a romantický životní příběh pátera Jana Paidara, jehož synovec Štěpán Paidar byl jeho nejbližším kamarádem, ale zemřel ještě před maturitou. J. Š. Baar po celý svůj život sbíral prameny k životní tragédii tohoto svého krajana, ale zamýšlený román o něm už napsat nestačil. - 190. výr. narození

Picek, Antonín - malíř

* 26. 10. 1861 - Nová Paka (okr. Jičín)
+ 21. 10. 1943 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Chodsko, Nová Paka (okr. Jičín), Praha, Německo

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 5. vydání. Svazek 2, s. 269. Praha: Ivo Železný, 2000.

Anotace: Žák pražské akademie (1879-1891) u profesorů Sequense a Pirnera, po jejím absolvování odešel do Německa. Po návratu ze zahraničí působil například jako učitel kreslení v Olomouci. V Čechách maloval okolí Nové Paky, pro malíře Mikoláše Alše vytvářel zvětšeniny návrhů fresek městských domů. Autor obrazu "Husité u Domažlic".

- 75. výr. úmrtí

Pleskal, Jaroslav - výtvarník

* 23. 10. 1933 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990, s. 88-89. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990.

Anotace: V letech 1962-1975 pracoval ve VD Chodovia jako modelér. Zájem o výtvarné umění a zkušenosti s keramikou jej vedly k samostatné výtvarné tvorbě, rozvíjené po linii keramických prací. Autor reliéfního triptychu a exteriérové plastiky pro Teplotechnu Domažlice (1979), exteriérové plastiky pro MŠ Kout na Šumavě (1980), Domov důchodců Domažlice (1980). - 85. výr. narození

Pöhl, Karlmann - historik

* 29. 10. 1878 - Bělá nad Radbuzou (okr. Domažlice)

+ 29. 09. 1959 - Urach (Německo)

Místa působení: Horšovský Týn (okr. Domažlice), Praha, Německo

Literatura: Holý, J. P.: Karlmann Pöhl. Zpravodaj města H. Týn, leden 1991., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1999, s. 85. Plzeň, SVK 1998., Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 57. Město H. Týn 2002., Holý, J. P.: Bělá pohledem historika 5. Bělští radní informují, 10. 6. 2008, č. 52, s. 6.

Anotace: Pocházel ze staré a významné rodiny v Bělé nad Radbuzou, syn tamního purkmistra. Od roku 1890 navštěvoval horšovskotýnskou německou školu, v té době se již zajímal o městský a farní archiv. Učitelská studia absolvoval v Praze na německém učitelském ústavu (mat. 1900), kde se zdokonalil v defektologii a dalších vychovatelských oborech. Práce věnované dějinám města Horšovský Týn byly publikovány většinou časopisecky. Po roce 1945 šel do odsunu. Byl spolupracovníkem historika Josefa Blaua, navázal rovněž spolupráci s F. Roubíkem. Autor díla *Abhandlung zur Geschichte der Kreisstadt Bischofteinitz* (Pojednání o dějinách okresního města Horšovský Týn, 1930). Většina jeho prací po r. 1945, týkajících se např. dějin arcidiakonátu u sv. Apolináře, zůstala bohužel pouze v rukopisech. I ty jsou však cenným zdrojem pro poznání nejstarších dějin města. - 140. výr. narození

Poslední, Karel - projektant

* 16. 10. 1938 - Staňkov (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Karlovy Vary

Literatura: Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990, s. 90. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990.

Anotace: Mezi roky 1953-1957 studoval na Střední průmyslové škole stavební v Domažlicích, poté pracoval v Karlových Varech jako projektant. Zaměřoval se na rekonstrukce původní městské zástavby a celkové ztvárnění interiérů architektonických objektů. Z významných realizací můžeme například zmínit rekonstrukci a výstavbu lázeňských domů v okolí karlovarského Vřídla, provedenou mezi roky 1978 až 1983. - 80. výr. narození

Přikryl, Richard - malíř

* 09. 05. 1906 - Dolní Bobrová (okr. Žďár nad Sázavou)
+ 23. 10. 1978 - Třešť (okr. Jihlava)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců. 2, s. 327. P., R. Ryšavý 1950., Holý, J. P.: Domažlická "stáž" malíře Richarda Přikryla. Dom. deník, 12, 2003, 8. 12., č. 286, s. 12.

Anotace: V letech 1939-1945 působil jako gymnaziální profesor v Domažlicích. Žák Františka Kysely v Praze. Vystavoval se S. Z. V. U. v Plzni, autor obrazu Hřbitov U Svatých. Některé jeho obrazy nalezneme ve sbírkách Muzea Chodska a Muzea Jindřicha Jindřicha.
- 40. výr. úmrtí

Regálová, Josefina - spisovatelka

* 19. 03. 1854 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 23. 10. 1933 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Regálová, J.: Rodinná kronika., Holý, J. P.: Domažlická spisovatelka J. Regálová. Dom. deník, 12, 2003, 1. 12., č. 280, s. 12.

Anotace: Dcera domažlického lékaře A. Klementa. Vychodila Vyšší dívčí školu v Praze. Provdaná za lékaře A. Regála. V roce 1888 spoluzakládala Dobročinný a vlastenecký spolek paní a dívek Božena Němcová, v jehož čele stála 38 let. Podílela se na organizování besed a přednášek pro tento spolek a pro Literární jednotu. Autorka Rodinné kroniky, která vznikla v letech 1926-27 na podkladě dopisového a deníkového materiálu, který se v rodině dochoval.
- 85. výr. úmrtí

Ret, Vojtěch - dobrovolník Stráže obrany státu

- * 25. 02. 1900 - Radonice (okr. Domažlice)
- + 08. 10. 1938 - Prant u Nové Vsi u Kdyně (okr. Domažlice)

Místa působení: Kdyně (okr. Domažlice), Nová Ves u Kdyně (okr. Domažlice)

Literatura: Kitzberger, S.: Vojtěch Ret-jedna z prvních válečných obětí. Dom. deník, 2, 1995, 21. 11., č. 272, s. 12., Památníky na dom. okrese věnované obětem druhé světové války. Dom. deník, 1997, 13. 5., č. 110, s. 14., Cibulková, M.: Na věčnou památku V. Reta. Domažlicko, 8, 1998, 7. 10., č. 41, s. 4., Cibulková, M.: Záhada byla rozluštěna. Domažlicko, 8, 1998, 27. 10., č. 43, s. 4., Kitzberger, S.: Byl jednou z prvních válečných obětí. Dom. deník, 9, 2000, 29. 2., č. 50, s. 18., Černá-Retová, A.: Upřesnění faktů ke článku Hrdinové se dočkali ocenění. Dom. deník, 21, 22. 11. 2012, č. 273, s. 10., Internetové stránky nakladatelství Codyprint, heslo Vojtěch Ret.

Anotace: Dětství prožil v Domažlicích, pak žil ve Kdyni, kde působil jako náčelník Orla. Za mobilizace nastoupil jako dobrovolník k vojenskému útvaru SOS - Stráž obrany státu. Mezi Novou Vsí a Hyršovem byl na hlídce přepaden německými ordnery, postřelen do nohy a ubit. Velitel družstva J. Lauda byl při jeho hledání zastřelen. Vojtěch Ret byl po válce vyznamenaný Válečným křížem in memoriam. Diplom nesl podpis generála Svobody a vdově jej předal generál Boček. U Nové Vsi mu byl odhalen žulový pomník. Jeho dcerou je A. Procházková. - 80. výr. úmrtí

Rudal, Josef - dělník

- * 26. 05. 1909 - Meclov (okr. Domažlice)
- + 09. 10. 1938 - Klatovy (okr. Klatovy)

Místa působení: Meclov (okr. Domažlice)

Literatura: Hatlmanová, D.: Josef Rudal. Meclovský zpravodaj, 2007, č. 3, s. 2., Internetová databáze Evidence válečných hrobů na stránkách Ministerstva obrany ČR.

Anotace: Do Meclova se přistěhoval se dvěma bratry. Jeden z nich byl zakládajícím členem české menšinové školy a dokonce se u něj v domě i učilo, než byla česká škola postavená. Dne 8. října 1938 přišlo Josefa Rudala coby známého odpůrce nacismu zatknout 5 místních nacistů. Při útěku byl postřelen a po převozu do nemocnice zemřel. Pochován byl na místním hřbitově. - 80. výr. úmrtí

Sak, Václav - hudební skladatel

* 28. 10. 1878 - Čížkov (okr. Plzeň-jih)
+ 01. 12. 1937 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Kout na Šumavě (okr. Domažlice), Nýrsko (okr. Klatovy)
Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 1997, s. 71. Plzeň, SVK 1996.

Anotace: Hudební skladatel a kapelník. Z jeho skladeb je nejznámější polka Mařenka a pochod Pod slovanským nebem. Také upravoval chodské lidové písně. - 140. výr. narození

Svatoš, František, Ing. - lesní inženýr

* 11. 10. 1898 - Pec pod Čerchovem (okr. Domažlice)
+ 27. 10. 1975 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1975-1979, s. 148. P., SK ČSR 1979., Lesnická práce, 55, 1976, č. 10, s. 477.

Anotace: Pracovník Výzkumných ústavů lesnických, po roce 1945 pracoval na Ministerstvu zemědělství. Publikoval v odborném tisku, vydal vysokoškolskou učebnici. Autor prací Vady dřeva, Provoz v lesních školkách. - 120. výr. narození

Totušek, Jiří, MUDr. - hygienik

* 1922
+ 19. 10. 1968

Místa působení: Domažlice

Literatura: Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1971-1974, s. 249. P., SK ČSR 1974. Pracovní lékařství, 21, 1969, č. 4, s. 178.

Anotace: Působil jako hygienik v Domažlicích. Známý také jako autor článků v odborných časopisech. - 50. výr. úmrtí

Trčková, Vítězslava - divadelní herečka

* 26. 04. 1929 - Staňkov (okr. Domažlice)
+ 01. 10. 1998 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Plzeň

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 2003, s. 157. Plzeň, SVK 2002.,
Databáze osobností českého amatérského divadla, heslo: Trčková, Vítězslava.

Anotace: Patřila k předním hereckým a režijním osobnostem našeho ochotnického divadla, mnohokrát byla vyznamenána cenami za nejlepší herecké výkony. Režirovala řadu úspěšných inscenací, například Věc Makropulos nebo Marilu. Národní přehlídka divadla jednoho herce nese na její počest čestný název Memoriál Slávky Trčkové. Nositelka Oskara za občanskou statečnost. - 20. výr. úmrtí

Volfík, František - stavitel

* 15. 10. 1898 - Díly (okr. Domažlice)
+ 26. 01. 1972 - Díly (okr. Domažlice)

Místa působení: Díly (okr. Domažlice), Rumburk (okr. Děčín), Linz (Rakousko), Litva, Indie, Mongolsko, Rusko

Literatura: (red): Dílští slavní. Domažlický deník, roč. 15, 2009, 25. 05., č. 120, s. 3., Kronika obce Díly 1947-1975 na internetových stránkách projektu Porta fontium, s. 169-170.

Anotace: Vyučen zedníkem v hornorakouském Linci, později pracuje jako komínář a šamotář. Účastník bojů 1. světové války, po jejím skončení se vrátil do svého rodiště. Opět se začal živit řemeslem, budoval tovární komíny a pece po celém světě. Příkladem může být 60 metrů vysoký komín v Litvě, působil ale i v Indii, Rusku, Mongolsku, Německu, Maďarsku, Slovensku a dalších zemích. - 120. výr. narození

Vondra, Jaroslav - typograf

* 30. 10. 1903 - Strakonice (okr. Strakonice)
+ 09. 03. 1943 - Osvětim (Polsko)

Místa působení: Domažlice, Terezín (okr. Litoměřice), Osvětim (Polsko)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetová databáze Polizeigeängnis Theresienstadt 1940-1945 na stránkách Památníku Terezín.

Anotace: Typograf, zatčen 19. prosince 1942 v Domažlicích. Dne 8. února 1943 předán do věznice gestapa v terezínské Malé pevnosti, o tři dny později odtransportován do nacistického vyhlazovacího tábora v Osvětimi. Zde zahynul 9. března téhož roku.

- 115. výr. narození

Vosala, Josef - hoteliér

* 23. 12. 1893 - Plzeň (okr. Plzeň-město)
+ 22. 10. 1943 - Drážďany (Německo)

Místa působení: Kout na Šumavě (okr. Domažlice), Drážďany (Německo)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium, Internetová databáze Evidence válečných hrobů na stránkách Ministerstva obrany ČR.

Anotace: Majitel hotelu v Koutě na Šumavě. Zatčen 2. prosince 1942, popraven nacisty 22. října 1943 v Drážďanech. Ve stejný den nacisté také popravili dozorce vězňů Jaroslava Kostlivého. Jméno Josefa Vosaly je uvedeno na pomníku koutským obětem 2. světové války, který se nachází před vstupem na místní hřbitov. Pozn.: Internetová databáze Evidence válečných hrobů uvádí datum narození 23. prosince 1902. - 75. výr. úmrtí

Waldheger, Václav - ředitel městské elektrárny

* 26. 10. 1903 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 19. 03. 1940 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: (jp): Žili lidé, na které nezapomínejme. Domažlicko, roč. 5, 1995, 09. 11., č. 45, s. 4., Život za pravdu, s. 131. Domažlice, 1949., Hana, O.: Čestní občané města Domažlic. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 25. 11., č. 276, s. 14., Vorlíček, V.: Václav Waldheger. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 20. 03., č. 67, s. 26., Hana, O.: Deska Waldhegerova. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 07. 06., č. 132, s. 16.

Anotace: Ředitel domažlické městské elektrárny. Během 2. světové války byl zapojen do protinacistického odboje - spolupracoval s popravenými O. Bartoškem, A. Žlábkem a J. Procházkou. Když mu hrozilo gestapem zatčení, spáchal sebevraždu (zabil se elektrickým proudem přímo v rozvodně městské elektrárny). Dne 27. května 1965 byl jmenován čestným občanem města in memoriam, 6. června 1985 mu byla odhalena pamětní deska na budově Západočeských energetických závodů v Havlíčkově ulici čp. 482. Jeho jméno nese jedna z domažlických ulic. - 115. výr. narození

Winkel, Martin - vládní komisař

* 26. 10. 1908 - Langelsheim (Německo)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Hana, O.: Představitelé města Domažlice, s. 2.

Anotace: V Domažlicích bydlel na Týnském předměstí čp. 203. Jako německý vládní komisař působil v úřadu po JUDr. Erichu Braunovi a to od 29. června 1944 do 2. října 1944, poté jej vystřídal JUDr. Alexander von Kelemen. Syn Herrmanna Winkela a Minny, rozené Rohkmennové. - 110. výr. narození

z Dražic, Jan III. - biskup

+ 21. 10. 1278 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Literatura: Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 5. Město H. Týn 2002.

Anotace: Pocházel ze starobylého rodu, jehož členové se převážně věnovali církevní dráze. Pražským biskupem byl zvolen v roce 1258 v době panování Přemysla Otakara II. Funkci vykonával do své smrti. Rozhodl o vybudování reprezentativního sídla na svém panství a tak zřejmě v letech 1265-1270 byl postaven pevný hrad, který od svého počátku nesl jméno Týn podle kupecké osady na pravém břehu Radbuzy, později Horšovský Týn. Strýc Jana IV. z Dražic. - 740. výr. úmrtí

Zahájení provozu na železniční trati Horažďovice-Klatovy-Domažlice (Domažlice, 01. 10. 1888)

- 01. 10. 1888 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Kitzberger, S.: Českomoravská transverzálka letos slaví jubileum. Domažlický deník, roč. 12, 2003, 20. 10., č. 247, s. 12.

Anotace: Mezi nejstarší železniční tratě na jihozápadě Čech patří téměř 100 kilometrů dlouhá dráha vedoucí z Domažlic do Horažďovic (dnešní trať č. 185). Jako součást tzv. Českomoravské transverzální dráhy se začala budovat v roce 1885, s dokončením plánovaným roku 1888. Během výstavby byly kromě položení kolejí rozšířeny některé stávající železniční stanice, například v Domažlicích přibyla nová přijímací budova, výtopna pro lokomotivy, točna a vodárna. Tyto stavby budoval stavitel František Pek, domažlický rodák. Trať byla slavnostně uvedena do provozu 1. října roku 1888 a železniční dopravě slouží dodnes. - 130. výr. události

Zástěra, Jaroslav, RNDr. - středoškolský profesor

* 08. 11. 1900 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

+ 07. 10. 1938 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Hradec Králové, Č. Budějovice, Podkarpatská Rus (Ukrajina), Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Profesor Jaroslav Zástěra byl první obětí okupace. Dom. deník, 12, 2003, 30. 10., č. 254, s. 10.

Anotace: Po studiích na Univerzitě Karlově a Státní báňské vysoké škole v Příbrami složil doktorát z přírodních věd. Učil v Hradci Králové, Českých Budějovicích a Mukačevu na Podkarpatské Rusi. V roce 1931 přišel do Domažlic, kde působil na reálném gymnáziu. Pořádal přednášky o přírodních podmínkách, publikoval v místním tisku. Byl dlouholetým spolupracovníkem muzea, zasloužil se o vybudování přírodovědného pracoviště. Zabýval se i vlastivědou a historií. Zastřelil se v Praze před parlamentem na protest proti mnichovskému diktátu. - 80. výr. úmrtí

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností Domažlicka na měsíc říjen 2018

Sestavil: Petr Vecka

Odp. red.: Bc. Lenka Schirová

Domažlice: Městská knihovna Boženy Němcové, 2018. Neustránkováno, 7 výtisků

Tisk: Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice